

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับการศึกษาและสรุปว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบใหญ่ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา กับองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา¹ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางวิชาการและความถนัด ส่วนองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-cognitive Factor) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ สติใจ ร่างกาย สภาพแวดล้อม การศึกษาองค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญา จึงเป็นเรื่องใหญ่ เพราะประกอบด้วยตัวแปรต่างๆจำนวนมาก

ปัจจุบันนักการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญามากขึ้น หลังจากที่ได้ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางสติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าไม่เกิน $.7^2$ หรือประมาณร้อยละ 49 ของความแปรปรวนร่วม แสดงว่ายังมีความแปรปรวนร่วมที่เหลืออีกถึงร้อยละ 51 ที่เนื่องมาจากปัจจัยอื่น ซึ่งปัจจัยอื่นในที่นี้ น่าจะหมายถึงความถึงองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญานั้นเอง

¹ Anne Anastasi, Psychological Testing (New York: The Mac Millan Company, 1967), pp. 141-142.

² ล้วน ล้ายยศ, "การค้นหาค่าตัวพยากรณ์บางชนิดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศาสตร์ชั้นสูง ปีการศึกษา ๒๕๑๐" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511), หน้า 12.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาค้นคว้าในรายละเอียดขององค์ประกอบที่ไม่ใช่
 ด้านสติปัญญาจึงได้รับความสนใจ โดยพยายามที่จะศึกษาในประเด็นที่ว่า องค์ประกอบที่ไม่ใช่
 ด้านสติปัญญานั้นประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรต่างๆเหล่านี้มีส่วนเสริมสร้างผล
 สมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าข้อค้นพบ พบว่ามีตัวแปรจำนวนหนึ่งที่สามารถ
 ระบุให้ชัดเจนว่ามีความเกี่ยวข้องกับผลสมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ตัวแปรเหล่านี้ก็น่าจะได้รับ
 ความสนใจจาก สถาบันการศึกษาในอันที่จะหาทางเสริมสร้างให้เกิดในตัวผู้เรียนและในขณะ
 เดียวกันก็อาจนำผลที่ค้นพบไปปรับปรุงหลักสูตร สภาพการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมต่างๆ
 เพื่อเอื้อต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์
 ประกอบที่ไม่ใช่ด้านสติปัญญา กับผลสมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบด้านบิดามารดา
 องค์ประกอบด้านนิสิตและองค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร กับผลสมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของนิสิตปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบด้านบิดามารดา องค์
 ประกอบด้านนิสิตและองค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร กับผลสมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 นิสิตปีที่ 3 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิท
 ยาลัย ซึ่งได้รวบรวมไว้จากแบบสอบถามระเบียบประวัตินิสิตใหม่ทุกๆปี โดยคัดเลือกเฉพาะข้อค
 ำถามบางข้อเท่านั้น ดังนั้นขอบเขตของการศึกษาจึงจำกัดอยู่ภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่เท่านั้น

เพื่อให้ผลวิเคราะห์ได้รับการยืนยัน จึงได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิสิต 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2524

ตัวแปรที่นำมาศึกษา เลือเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา และที่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 24 ตัว ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นนี้ได้ใช้เกรดเฉลี่ยมาศึกษา

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

เนื่องจากเป็นการศึกษาที่ใช้ข้อมูลซึ่งได้รวบรวมไว้แล้วตามวัตถุประสงค์ของฝ่ายวางแผนและพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาวิเคราะห์ใหม่ เพื่อตอบคำถามของการวิจัยในชั้นนี้ ความไม่สมบูรณ์ซึ่งอาจเกิดขึ้น คือ

1. องค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาถูกจำกัดด้วยข้อความเพียง 24 ข้อ
2. ปัญหาในการรวบรวมข้อมูลได้รับทราบโดยการบอกเล่าจากผู้รวบรวมข้อมูล มิใช่ได้รับโดยตรงโดยผู้ทำการวิจัย ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในตัวข้อมูลและการแปลผลบางประการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยที่ได้รับของนิสิต ซึ่งคำนวณจากผลรวมของเกรดคูณกับค่า ($A = 4$, $B = 3$, $C = 2$, $D = 1$ และ $F = 0$) แล้วหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่เรียน

องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา หมายถึง องค์ประกอบ 3 อย่างคือองค์ประกอบด้านปิตามารดา องค์ประกอบด้านนิสิตและองค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

องค์ประกอบด้านปิตามารดา หมายถึง บัณฑิตและฐานะทางเศรษฐกิจของปิตามารดา อันได้แก่ รายได้ของปิตามารดา อาชีพของปิตามารดา ระดับทางการศึกษาของปิตามารดาและฐานะทางการสมัครของปิตามารดา

องค์ประกอบด้านนิสิต หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของนิสิต สภาพทางการศึกษา ฐานะทางการเงินและสภาพโดยทั่วไปของนิสิต อันได้แก่ คณะ เพศ ลำดับที่ในการเป็นบุตร จำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน ลำดับที่เลือกของคณะศึกษา จำนวนครั้งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย วิธีเดินทางมามหาวิทยาลัย อัตราเวลาในการช่วยงานบ้าน การได้รับทุนและการได้รับรางวัล

องค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง การให้ความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิต อันได้แก่ ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สนใจมากที่สุด ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรของฝ่ายวิชาการที่สนใจมากที่สุด ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรของฝ่ายพัฒนาสังคมที่สนใจมากที่สุด ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรของฝ่ายศิลปและวัฒนธรรมที่สนใจมากที่สุด ประเภทของกีฬาประเภทบุคคลที่ชอบ เล่นมากที่สุดและประเภทของดนตรีที่ชอบฟังมากที่สุด

คณะ หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งหมด
 14 สาขา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 พาณิชยศาสตร์และการบัญชี ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์
 สถาปัตยกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์ แพทยศาสตร์
 นิเทศศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์
 ทันตแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ และเกษตรศาสตร์

นิสิตปี 1 หมายถึง นิสิตใหม่ปีการศึกษา 2524

นิสิตปี 3 หมายถึง นิสิตใหม่ปีการศึกษา 2522

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยนี้ มีข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. ข้อคำถามในระเบียบวิธีนิสิตซึ่งรวบรวมโดยฝ่ายวางแผนและพัฒนา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเรียกว่า ตัวแปร
2. กลุ่มตัวแปรที่ได้รับสามารถจัดเป็นหมวดหมู่จะเรียกว่า องค์ประกอบ
3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มในการสอบถามระเบียบ
 วิธีนิสิตจำแนกได้ 3 กลุ่ม ซึ่งจะเรียกว่า องค์ประกอบดังนี้
  - 3.1 องค์ประกอบด้านปิตามารดา
  - 3.2 องค์ประกอบด้านนิสิต
  - 3.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. แท้มติของนิสิต แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต